

23 יולי 2020

לכבוד:

חברי הצוות הבין-משרדי לקידום התעסוקה

באמצעות דואר אלקטרוני

שלום רב,

הנדון: הצעתנו לתוכנית לאומית להסבות ולהכשרות מקצועיות למפוטרי הקורונה

1. **אנו מברכים על הקמתו של הצוות הבין-משרדי לקידום התעסוקה בימים קשים אלו למשק הישראלי. בהמשך לכך שאחת המשימות המרכזיות של הצוות תהיה לקדם הכשרת עובדים והשמתם, אנו מבקשים להציג בפניכם את הצעתנו שבנדון. נודה גם להצגת הצעתנו בפניכם בעל פה.**
2. **המקפצה – המטה להשקעה במקצועות המחר** היא שותפות של למעלה מ-30 ארגונים חברתיים ועסקיים, הפועלת לקדם השקעה ממשלתית בפיתוח מיומנויות עובדים בישראל. בשנתיים האחרונות, ביצעה המקפצה מחקר מקיף בנושא, ולאחרונה הגשנו לשרי הממשלה הרלבנטיים את הצעתנו: מקפצה לישראל - הצעה לתוכנית לאומית להסבות ולהכשרות מקצועיות למפוטרי הקורונה (ראו בקישור).
3. הצעתנו כוללת **מודלים יישומיים** שמגשימים את חזונה של ועדת תעסוקה 2030 בתחום פיתוח ההון האנושי. המודלים פותחו במחקר שכלל ראיונות עם למעלה מ-100 מומחים, אנשי מקצוע ובעלי עניין, איסוף ועיבוד נתונים, וסקירה של הפרסומים הרלבנטיים בארץ ובחו"ל. מהמחקר עלו שורה של אתגרים העומדים בפני מערכת ההכשרות בעולם עבודה משתנה, כאשר מביניהם רלבנטי במיוחד הממצא לגבי סרבול, נוקשות וזמני תגובה איטיים המאפיינים את שיטת העבודה הנוכחית.
4. כיום כבר אין ספק שהשיעור האבטלה העצום, שיצר משבר הקורונה, מציב אתגר חסר תקדים למשק. לפני המשבר דיווחו מעסיקים רבים, בכל ענפי המשק, על מחסור בעובדים מקצועיים. בחודשים הקרובים יתבהר באלו ענפים ומקצועות יהיו משרות מקצועיות לאיוש.
5. כדי להבטיח שהמפוטרים יוכלו לעבור במהירות הסבות והכשרות מקצועיות, שיאפשרו להם להשתלב במשרות אלו, **נדרשת תוכנית ממשלתית שתדע לתת מענה רחב ומהיר לצרכים בשטח**. הצעתנו מפרטת עקרונות הפעלה פשוטים וגמישים, במטרה להבטיח התאמה מהירה לצרכים משתנים, בהיקפים ובמהירות הנדרשים.
6. להערכתנו, יהיה קשה עד בלתי אפשרי לבצע תוכנית כזו באופן ריכוזי. על כן, אנו מציעים **לייצר מערכת מבוזרת ודינמית**, שתוכל להיענות לצרכים ולהפנות משאבים בצורה יעילה ומהירה. בשלב הראשון, בשל הצורך במהירות, מוצע להישען על הידע והעדיפויות של המעסיקים הפוטנציאליים עצמם, וגופי ההכשרה העובדים איתם. בה בעת, אפשרי ונחוץ לעשות זאת בדרך שתאפשר לבצע בקרה אפקטיבית יותר אחר תוצאות ההכשרות. בהמשך ניתן יהיה להכניס מנגנוני פיקוח ובקרה מורכבים ומדויקים יותר.
7. העקרונות המוצעים לתוכנית ממשלתית לפיתוח מיומנויות עובדים:
  - 7.1. **לאפשר לכלל הגופים שמוכרים ע"י משרד העבודה והמל"ג לבצע קורסים להכשרה מקצועית יחד עם מעסיקים, בכל הענפים והמקצועות שבהם ישנם מעסיקים הזקוקים לעובדים עם כישרים וידע.**

- 7.2. לאסוף בקשות למימון ביצוע של קורסים באמצעות **ממשק מקוון ייעודי** (שניתן להקימו תוך ימים ספורים). לממשק זה יוגשו בקשות מגופי ההכשרה הנ"ל אחרי שיתקשרו עם מעסיקים, כפי שיפורט להלן. ממשק זה צריך להיות פשוט, נגיש וידידותי למשתמש.
- 7.3. הגופים יוכלו להגיש בקשות למימון קורסים ללא מגבלות על: תחום ההכשרה; היקף שעות ופריסה לאורך זמן; תכניות לימוד (כולל תכניות שונות מהתכניות המאושרות כיום, או מקצועות חדשים לגמרי); תמהיל של למידה עיונית והתנסות מעשית; בחירת המורים; שיטת לימוד (כולל הוראה מקוונת); יחס בין מורים לתלמידים; שיטת הערכה או בחינה.
- 7.4. המגבלה היחידה תהיה דרישה למעורבות מעסיקים בקורס, שיתחייבו לאחד מאלו: **השתתפות במימון הקורס, מתן התנסות מעשית למשתתפים בקורס או התחייבות להשמה של המשתתפים**. בחודשים הראשונים לפעולת התכנית, בדיקת המעורבות תתבסס על הצהרה של הגוף המגיש את הבקשה למענק, כדי להקל ולזרז את תהליך הקצאת המענקים.
- 7.5. המענקים יאושרו **בתהליך מזורז**, בו ייבדק רק כי הגוף המגיש הוא אכן גוף מוסמך כמוגדר לעיל, וכי העלות למשתתף אינה עולה על סכום מקסימלי שייקבע מראש (אנו מציעים לקבוע סכום של 150% מהשכר הצפוי, עד 16,000 ש"ח למשתתף). מפעילי ההכשרות יוכלו להשתמש למענק לכל צורך הקשור בקורס כולל תשלום למרצים, רכישת ציוד וחומרים ודמי קיום למשתתפים בקורס. עם זאת, הם לא יוכלו להשתמש במענק לשם סבסוד שכר העבודה.
- 7.6. כאשר מענק יאושר, הסכום המלא של המענק יועבר מיידית לגוף ההכשרה. מנגנוני בקרה ומעקב יוקמו בהמשך, במקביל לתחילת ביצועם של הקורסים.
- 7.7. כדי **לסייע למעסיקים קטנים ובינוניים** להשתתף בקורסים, הממשלה תוציא קול קורא לגופים, אשר יש להם יכולת לעבוד עם מעסיקים קטנים ובינוניים בענף/ים ו/או באזור מסוים ולגייס אותם לשותפות בקורסי הסבה והכשרה מקצועית.
- 7.8. גופים אלו ישמשו כ"**לשכות לקשרי מעסיקים**", והם יעבדו עם מעסיקים שמסיבות שונות אינם יכולים להשקיע תשומות משמעותיות בהכשרות. גופים אלו יקדמו ביצוע קורסים בהתאם למידע שאספו מהמעסיקים לגבי צרכיהם; יארגנו קבוצות מעסיקים לתוכניות משותפת; ויחברו בין מעסיקים למוסדות מוכרים להכשרות.
- 7.9. לשכות לקשרי מעסיקים יוכלו להיות מופעלות ע"י ארגוני מעסיקים, עמותות, משרדים ממשלתיים, רשויות מקומיות שיוסמכו לצורך זה או ארגונים חדשים שיוקמו כדי למלא תפקיד זה.
- 7.10. תקצוב לשכות המעסיקים יכלול את עלויות השכר והתפעול שלהן וכן תקציב להכשרות עצמן, שבו יוכלו להשתמש בגמישות, בהתאם לשיקולים כמו: רמת השכר הצפויה למסיימי הקורסים, רמת הצורך ומידת הרצינות של המשתתפים, היכולת לעקוב ולהעריך תוצאות ואפקטיביות וכיו"ב.
- 7.11. מוצע כי הקול הקורא להקמת לשכות אלו ידרוש פירוט של מדדי הצלחה מחייבים, וכי אחד מהם יהיה יחס עלות-תועלת חיובי לקורסים שיפעיל הגוף. עבודת הגוף תלווה במחקר הערכה, שיבדוק את העמידה באותם מדדים.
- 7.12. כאשר מדובר **בהסבת עובדים מקצועיים** לענף חלופי, **מעסיקים יוכלו להגיש ישירות בקשה למימון** ללא שותפות עם מוסד הכשרה, כל עוד יש להם את היכולת המקצועית לביצוע ההסבה.
- 7.13. כדי לעודד מובטלים להשתתף בהכשרות מוצע **לבטל את הקיזוז של 30% מדמי האבטלה** ולאפשר את קבלתם עד לסוף ההכשרה (לשם כך נדרשת השהייה של סעיף 173 לחוק ביטוח לאומי).
8. ברי כי הצעתנו מבקשת לקדם פיתוח מיומנויות עובדים באופן שונה מהדרך שבה פועלת כיום המדינה בתחום זה, אולם אנו סבורים כי רק פעולה בדרך זו תאפשר התמודדות נאותה עם המשבר ותאפשר למובטלים רבים לשוב לעבודה במהירות, עם כישורים, מיומנויות וידע משופרים.

9. אנו תקווה כי תאמצו תוכנית ביצועית מהירה ברוח הצעתנו, כולל הקצאת התקציב הנדרש והאצת ההערכות לביצועה.

10. נודה לשקילת הצעתנו, וכן לאפשרות להציג אותן בפירוט בפניכם.

בשם המקפצה,

טלי ניר, מנכ"לית עמותת 121

נספח: חברי המקפצה

חברי ועדת ההיגוי

צורים – יוצרים שינוי (מיסוד קרן סטף ורטהיימר)
ביחד – הקרן המשפחתית של סטלה ויואל קרסו
קרן רש"י
קרן פידליו
יוצו העולמית
דיתה ברוניצקי
בועז צפיר
דליה נרקיס

חברי מטה (לפי סדר א"ב)

אורט
אלפנאר
בעצמי
הפדרציה היהודית של סן-פרנסיסקו
הפורום החברתי-כלכלי
התאגדות חינוך מבוגרים
התאחדות המלונות בישראל
התאחדות התעשייה והמלאכה
התאחדות התעשיינים
התאחדות מרכזי הצעירים
ישקר
כיוון
מומנטום
מונה
מכללת ארז
מכללת גל
מכללת הנדסאים תל אביב
מכללת פרוג
מנפאאור

סיסקו
ציונות 2000
קונסול
קמח
תעשיידע
תעשיות בית אל